

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת מכות

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל: 02(571-2016)

מסכת מכות

פ"א כיצד העדים

גמ' ב. - ג.

פטורין מדין הזמה:

- (1) עדי בן גרושה וכו' [ועשיתם לו - ולא לזרעו ובעינן כאשר זמם]
 - (2) עדי גלות [הוא ינוס - ולא זוממין]
 - (3) עדי מועד שהרג [כופרא כפרה - ואינם בני כפרה]
 - (4) לימכר בעבד עברי (להו"א דרב המנונא בדיש ממון לגנב או לעדים זוממין) [ונמכר בגנבתו - ולא בזממו]
- אלא לוקין [והצדיקו (המזימין) את הצדיק וכו' ואם בן הכות הרשע (ולא מלא תענה דאין בו מעשה)]
- כופר - ת"ק - דמי ניזק, ר' ישמעאל בריב"ב - דמי מזיק [מח' אי כופרא ממונא או כפרה, לכו"ע כפרה ומח' אי נלמד מדמי ולדות או "פדיון נפשו"]
- לר"ע - עדים זוממין שהודו (רש"י - בב"ד אחר) שהוזמו - פטורין [קנס (דלא עשו מעשה)]
- א' מהם הודה שהוזמנו וחוייבנו ממון בב"ד - משלם חלקו

עדי גרושה שחייבוהו כתובה והוזמו -

- רב חסדא - משלמין זכות ספיקו דבעל (אם מתה יירשנה)
- רב נתן בר אושעיא - ההפרש בין הכתובה לזכות ספיקה דאשה (למכור לו זכות גבייה)
- ר"פ - דאשה ובכתובה (רש"י - אבל לא נכסי מלוג ["לא ידענו שהיה לה"])

רש"י ג.

זכות ספיקו יותר מזכות ספיקה - דמוחזק, ואוכל פירות קרקע המיוחד לכתובתה

לל"ב ברש"י לכו"ע משלמין זכות ספיקה -

- לרב חסדא - שמין לפי נכסי הבעל (עידית, וכו')
- לרב נתן ור"פ - לפי הקרקע שייחד לכתובתה

גמ' ג. - ד.

- עדים זוממין שהלוה לל' יום, והאמת - לי' שנים - משלמין ההפרש שמוכן לתת
- ב' לשונות בשמואל אי שביעית משמטת מלוה לי' שנים [סוף אתי לידי לא יגוש] (כשאין משכון או מסירת שטרותיו לב"ד (לרש"י - פרוזבול))
- לשמואל - תנאי על מה שכ' בתורה קיים, אבל לא: ע"מ שאין במכר אונאה, ע"מ שלא תשמטני שביעית [לרש"י - מכחיש עובדא קיימת]
- מלוה ע"פ, בשטר - אינו רשאי לתבוע עד ל' יום [קרבה שנת השבע שנת השמיטה - אחרת כזו - ל' יום חשוב שנה]

פסול ג' לוגין מים שאובין -

- ת"ק - רבא - הולכין בתר שיעורא, לרב יוסף וספק לר"פ - וגם חזותא
- ר' יוחנן בן נורי - הולכין בתר חזותא
- רב - בתר חזותא (לרבא כריב"נ, לרב יוסף ככו"ע), תני ר' חייא - שיעורא

רש"י ד.

חבית שנפלה לים הגדול דקו וקיימי חיישינן שעדיין במקום אחד -

לרש"י - של מים - ואולי טבל בשאובין (לפסול תרומה)

גמ' ד. - ה.

- ר"מ - לוקין [לא תענה] ומשלמין [כאשר זמם] (רש"י - ב' פסוקים, ר"מ מבורגוני - לא תענה לא הוי אזהרה לתשלומין) וכן לוקין ולוקין [גמר ממוציא שם רע]

רבנן - אינן לוקין [כדי רשעתו (ולא תענה הוי אזהרה לעדים זוממין) (תוס' - ועדים זוממין הוי ממונא ולא ילפינן ממוצש"ר קנס)]

לר"י לוקין אלאו שאין בו מעשה [מה הצד ממוציא שם רע ועדים זוממין]
משלשין הממונ בין כל העדים זוממין אבל לא מלקות
[אביי - ג"ש רשע רשע ממיתה - לא למחצה, רבא - כאשר זמם לעשות לאחיו - מלקות שלימה]
הזמה רק באתם הייתם עמנו [עד שקר העד שקר ענה, לענות בן סרה]
עדים זוממין - "נגמר דינו ביום א" וּבַאֲמַת בְּיוֹם ב' - אין נהרגין [גברא קטילא]
וכן בקנס [בר תשלומין]

רש"י ה.

קודם גמר דין אינו בר קטלא [לרש"י - מודה מיפטר] אבל הוי בר חיוב ממון [לרש"י - מחויב ועומד]

גמ' ה: - ו.

ת"ק - כת השני יכול להזים ולהרוג אפי' מאה כיתות
ר"י - רק נאמנים אם הזימו כת א'
הביא פעמיים עדות שקר - ר"ל - הוחזק, ר' יוחנן ור' אלעזר - עדים חדשים לא הוחזקו שקרנים
בעי הזמה אחר שנגמר הדין [נפש בנפש, מלקות - רשע רשע, גלות - רוצח רוצח]
אין עונשין, מזהירין מן הדין [פסוק מיוחד לבת אביו [אמו]
בעי הזמת שניהם [עד שקר העד - עד = שנים] ואפי' ג', ק' [שנים או שלשה עדים, לר"ע - סברא] (כ"א
תוך כדי דיבור של חברו)
קרוב א' פוסל כולן [היקש שלשה לשנים]
חוץ: מדיני ממונות לר' יוסי (שמואל להל') [לרש"י - אין והצילו להדר אזכותא],
לרבי (ר"נ להל') כשלא התרו אלא למיחזי אתו, לרש"י כשהעידו אחר תוך כדי דיבור

גמ' ו: - ז.

מב' חלונות כשאין מקצתן רואין זה את זה הוי ב' כיתות - ואפשר להזים כת א' והנידון יהרג משום
עדות השנייה
עדות מיוחדת (ב' לא רואין זא"ז לבב"א) פסולה [לא יומת על פי עד אחד], חוץ: מרואין המתרה או
המתרה אותן, לר"נ - דיני ממונות
לר' יוסי צריך ב' עדיו מתרין בו [על פי שנים עדים]
עדות מפי מתורגמן פסולה [על פי שנים עדים]
קרובי ערב פסולין להעיד
בורח מב"ד מא"י לחו"ל - אין ב"ד אחר סותרין דינו, מחו"ל לא"י סותרין [זכות א"י תועיל]
סנהדרין בכל פלך בחו"ל [לחקת משפט לדורותיכם בכל מושבותיכם], דוקא בא"י בכל עיר [בשעריך]